

Deževje, megla, abesinske zasede in zadnji pogum so dosegli: Umik za 40 km na sever

Addis Abeba, 24. apr. o. Po zadnjih vesteh neguš zbira čete v planinah na zahodu in jugo-zahodu od glavnega mesta. Abesinske vojne sile močno ogrožajo položaj italijanskih oddelkov v Desiju. Italijanski avioni so ponovno bombardirali Magalo, glavno mesto pokrajine Bala.

Abesinci na delu

Džibuti, 24. apr. b. Iz italijanskih virov prihajajo vesti, da štejejo neguševe zadnje čete, s katerimi skuša neguš vreči italijanske prednje čete nazaj le 3000 ali 4000 mož. Te oddelke sestavljajo člani odnosno gojenci vojne šole. Ti so popolnoma tehnično opremljeni, da se v tem lahko primerjajo kakor evropski četi. Tudi vzgojeni so v vojaškem duhu docela po evropskih predpisih.

Vesti, da je Addis Abeba izpraznjena in brez obrambe, je italijanski vojski prinesel ameriški vojaški strokovnjak in negušev pravni svetovalec Spencer. Povedal je tudi, da vodstvo mesta ne namerava braniti prestolnice. Torej bi s te strani Italijani ne našli na noben odpor. Italijanske čete so bile tedaj, ko jih je ameriški odposlanec dobil, 40 km pred Addis Abebo. Potem so jih napadli s strani abesinski oddelki in jih potisnili nazaj tako, da so prve italijanske straže zdaj 80 km od Addis Abebe. Abesinci manjši oddelki z dinamitom razdirajo ceste. Zaradi eksplozij je veliko hudournikov spremenilo tek in predstavljajo naravno nepremosljivo oviro za nadaljnje prodiranje. Letalstvo zaradi goste megle, ki naznanja deževno dobo in v katero je zavito že vse abesinsko višavje, ne more vršiti več uspešnih izvidniških poletov. Abesinci, ki so zasedli višine, so na svojih postojankah že skriti v gosti megli. Italijanska letala morejo letati samo v nižjih predelih, katerih vrhovi ne segajo do meglene plasti.

Če se Italijanom ne posreči zavzeti Addis Abebe pred začetkom dežja, bodo Abesinci lahko mesto močno utrdili in ga dolgo časa branili.

Adis Abebe vlada ne zapusti

London, 24. aprila. AA. Reuterjev poročevalec v Addis Abebi javlja, da namerava angleška bolnišnica Rdečega križa poslati en svoj oddelek iz krajev severno od Debra Berhana, v pokrajino Do-

lameda, kjer je bitka v polnem teku. Poročila o negušovem odstopu zopet kategorično demantirajo najvišji abesinski krogi. Abesinska vlada je dokončno sklenila, da Adis Abebe v nobenem primeru ne bo zapustila.

Abesinsko uradno poročilo

Addis Abeba, 24. aprila. AA. Havas poroča: Včeraj je bilo izdano poročilo abesinske vlade, da je bila od 14. do 17. aprila velika bitka na ogačenski fronti južnozapadno od Sasabaneha med 7. in 8. vzporednikom in 42. in 43. vzporednikom, in da se je ta bitka končala z zmago Abesincev. Italijani so imeli več tisoč mrtvih in več italijanskih letal je padlo na tla. Italijani so se umaknili za 40 km nazaj, dobili pa so ojačenja in začeli z novo ofenzivo in na ta način prisilili abesinske čete, da so se umaknile v smeri proti Denanu.

Italijanski kumunike

Rim, 24. aprila. AA. (Stefani). Izšel je komunik. št. 193: Maršal Badoglio poroča: Na somaljskem bojišču libijska divizija še nadalje prodira.

Abesinija se bo branila do konca

London, 24. apr. AA. Reuter poroča: Na severni fronti nudi Abesinci zadnje napore, da preprečijo napredovanje Italijanov iz Desija proti Addis Abebi in kjer vodi cesta skozi klance, posebno pa pri vrhu Solamede, rušijo ceste. Italijanska letala obsipavajo z ognjem iz strojne abesinske oddelke, bombardirajo pa jih ne smejo, ker bi na ta način sama rušila ceste, s katero Italijani se računajo. Rušenje cest je trenutno dalo abesinskemu poveljstvu čas, da je reorganiziralo čete in izvedlo zadnji odpor. Oddelki vojakov so bili poslani nad vrhove nad cesto in zavzeli svoje položaje.

V nevtralnih krogih v Addis Abebi menijo, da bi Italijani takoj po zavzetju Desija morali poslati svoje motorizirane oddelke naprej proti Addis Abebi, da jo zavzamejo, predno bi se abesinske čete mogle reorganizirati. Abesinci se pripravljajo na odločno obrambo prestolnice. V Addis Abebi je vlada sklenila, da sploh ne zapusti prestolnice.

Abesinski oddelki, ki prihajajo s severa, so na mnogih mestih presekali italijanske prometne zve-

ze. Abesinci tudi trdijo, da so sestrelili dve italijanski letali južno od Desija. V merodajnih krogih v Addis Abebi izjavljajo, da bo Abesinija nadaljevala svojo borbo do konca in da bo abesinsko poveljstvo, če bi Addis Abeba bila zavzeta, premeščeno na drugo mesto. Borba se bo nadaljevala do konca. Vlada bo tudi spremenila svoj sedež. Na ogačenski fronti konsolidirajo italijanske čete po deževju svoje položaje. Po abesinski verziji so italijanske čete izgubile v bitki v Ogačenu veliko vojakov, ker so Abesinci večkrat izvršili juriš. Po sporočilu rasa Našibuja je bitka zapadno od Sasabaneha bila strašna. Libijske in somaljske čete z nekaj belimi oddelki so s pomočjo letalstva napadle tri dni in osvojile en vrh za drugim. Tretjega dne je abesinskim četam uspelo, da so odbile Italijane. Četrtega dne so Italijani po vesti rasa Našibuja vrgli v borbo bele oddelke in so potisnili Abesince na njihove prvotne položaje. V Addis Abebo prihajajo mnogi begunci s severa, ki so se naselili okoli prestolnice.

Deset milijard lir stroškov

Rim, 24. aprila. o. Po uradnih vestih je Italijo veljala vojna v Afriki do sedaj 8 in pol milijard lir. Zdaj pa je italijanska vlada odredila nov kredit 1.44 milijard lir, tako, da znašajo zdaj celotni stroški za italijansko ekspedicijo v Vzhodni Afriki 10 milijard lir.

Chaplin je umrl

Honkong, 23. aprila. AA. Tu je nocoj ponoči umrl glasoviti filmski igralec in humorist Charlie Chaplin.

Predsednik poljske vlade v Budimpešti

Budimpešta, 24. aprila. AA. (Korbiro). Predsednik poljske vlade Koscialkowski je prišel v Budimpešto z državnim tajnikom kmetijskega ministrstva in z nekaterimi višjimi uradniki zunanjega ministrstva. Poljski poslanik v Budimpešti in madžarski poslanik v Varšavi madžarskega zunanjega ministrstva so pozdravili predsednika poljske vlade in njegovo spremstvo na meji. Na postaji v Budimpešti ga je sprejel predsednik madžarske vlade Gömbös s člani madžarske vlade, predsednikom občine in drugimi uglednimi osebnostmi.

Budimpešta, 24. aprila. AA. (Havas). Predsednik poljske vlade Koscialkovskega so pozdravili predsednik vlade Gömbös in vsi madžarski ministri. Poljski ministri predsednik je doživel nenavadno svečan sprejem. Visoki gost je opravil revijo precejšnjega oddelka bivših bojnikov, ki so bili v uniformah. Godba je odigrala državni himni. Skviti in šolski otroci so odličnemu gostu izkazali čast. Predsednik poljske vlade je odšel v svoj hotel po ulicah, okrašenimi z madžarskimi in poljskimi zastavami. Prebivalstvo mu je pa prirajalo manifestacije. Takoj po prihodu je poljski ministrski predsednik položil venec na grob neznanega junaka.

Chamberlain v Pragi in na Dunaju

Praga, 24. aprila. AA. Sir Austen Chamberlain je danes odpotoval s soprogo in sinom na Dunaj. Za bivanja v Pragi se je sestel z mnogimi uglednimi češkoslovaškimi politikmi. Britanski državnik je bil na kosilu pri predsedniku češkoslovaške republike dr. Edvardu Benešu. Včeraj je njemu na čast priredil kosilo zunanji minister dr. Kamilo Krofta. Za bivanja Austena Chamberlaina v Pragi so mnogi listi priobčili članke, v katerih poudarjajo njegovo odlično poznavanje srednje Evrope.

Sanacija Feniksa

Belgrad, 24. aprila. Za danes dopoldne ob 10 je sklicana seja ekonomsko-finančnega komiteja ministrov. Za to sejo je minister za trgovino in industrijo dr. Milan Vrbanić pripravil posebno uredbu v zvezi zavarovalne družbe Phoenix. Količnik se je moglo zvedeti, službi v smislu te uredbe vse premoženje zavarovalnice, ki se nahaja v Jugoslaviji, za kritje zahtevkov zavarovancev. Tu navaja uredba gotovino, vrednostne papirje, akcije, premičnine in nepremičnine ter sploh vsa last družbe, ki se nahaja na ozemlju naše države. Zabrane so vse eksekucije v kakršnikoli obliki, pri čemer so zlasti nedopustne vsake knjižbe na nepremičnine. Sistirajo se odkupne pravice zavarovancev, kakor tudi pravice zavarovancev na plačilo posojil. Izplačujejo pa se odškodnine, ki so zapadle vplačilo, radi nastopa smrti ali doživljanja. Glede izplačanih premij se bo vodil poseben obračun, katerega bo upravljal poseben oblastni komisar.

Uredba o kmetijskih zbornicah

Belgrad, 23. apr. AA. V oddelku za agrarno politiko kmetijskega ministrstva je začela zasediti komisija za izdelavo uredbe o kmetijskih zbornicah. V komisiji za izdelavo te uredbe so Vladimir Vujnović, načelnik oddelka za agrarno politiko kot predsednik, njegov namestnik Budiša Cvijanović, načelnik oddelka za živinorejo; člani so pa gg.: Tadija Popović, višji pristav, ki opravlja obenem tudi tajniško funkcijo, zastopnik Glavne zadrzne zveze inž. Ivan Varga, tajnik zveze, in zastopnik združenja jugoslovanskih agronomov Dragiša Aršić in šef kabineta ministra brez portfelja, njegov namestnik Borivoje Atanacković, višji pristav kmetijskega ministrstva. Da bo delo pri izdelavi te uredbe hitro napredovalo, bo komisija zasedala vsak dan.

Napredovanje v banov. službi

Belgrad, 24. apr. m. Za kmetijskega svetnika na banski upravi v Ljubljani v 5. skup. je napredoval Sergij Gorjup, dosedaj kmetijski pristav pri isti upravi v 6. skup. — Za višjega kmetijskega pristava Kmetijskega ogledne in kontrolne postaje v Ljubljani 6. skup. pa je napredoval Ivan Zaplotnik, višji kmet. pristav iste postaje v 7. skup.

Demonstracije, poboji, požiganje nasadov, pustošenje

Krvavi obračun palestinske revolucije

Tel Aviv, 24. aprila. o. Posebni Havasov poročevalec javlja, da so vse zveze med judovsko prestolico Tel Avivom ter med Jaffo pretrgane. Jaffa je središče muslimanov, Tel Aviv pa središče vsega judovskega gospodarstva, političnega in kulturnega življenja v Palestini. Zato je angleški policiji šlo predvsem za to, da mestu, ki sta sklenjena, loči in tako prepreči spopade med njima in zavaruje mir. Red vzdržujejo močne policijske patrulje na avtomobilih.

Vsa dežela je v ognju. Izumrl je sleherni promet, ki je bil v Palestini tako živ, kakor nikjer drugje. Znano je, da ima Palestina toliko avtomobilov, da lahko naloži na nje svoje prebivalstvo. Od vsega tega števila prometnih sredstev ni danes videti ničesar več, ker muslimani, zlasti v judovskem gorovju napadejo vse avtomobile brez razlike in jih zažigajo.

V okolici Lydde, ki je središče oranžnih nasadov v Saronski planjavi, so Arabci požgali veliko število mladih nasadov. S tem so povzročili velikansko škodo, saj so oranže edini izvozni predmet Palestine. V Hebronu, kjer so se po krvavih nemirih leta 1929 morali po odredbi vlade vsi Judje, ki so jih Arabci pustili pri življenju, preseliti v Jeruzalem, je prišlo spet do silovitih demonstracij in do pobojev, ker so se nekatere judovske rodbine v zadnjih mirnih časih vendarle vrnile nazaj. Arabci so vse do zadnjega človeka pobili.

Pravtako se je zgodilo judovskim prebivalcem v Akkonu, kjer je jetnišnica z zaprtimi arabskimi revolucionarji. Veliki poboji so bili v Bejsanu. V Hajfi divja generalni štrajk, arabske množice terorizirajo judovske in druge trgovce ter se pobijajo s policijo.

V Jeruzalemu raste število spopadov od ure do ure. Veliki nemiri se pričakujejo za danes, ko bodo iz okolice prišli muslimani moliti v Omarjevo mošejo. Zaradi tega je policija prepovedala Judom večerne molitve ob Zidu žalovanja, ki se drži Omarjeve mošeje.

Arabci zažgali postajo v Hajfi

Haifa, 24. aprila. o. Nemiri v pristaniškem mestu niso popustili, temveč se razširjajo z vso večjo naglico. Policija je komaj še dovolj močna, da more razganjati demonstrante. Včeraj so Arabci zažgali v Hajfi železniško postajo in skladišča ter s tem povzročili za več tisoč funtov škodo.

Vzhodni velesojem, ki bi se moral začeti 30. aprila v Tel Avivu, je odpovedan, kljub ogromnemu številu priglasenih interesentov. Po dosedanjih vladnih ugotovitvah bo to povzročilo palestinskemu gospodarstvu velikansko škodo.

Zrtve, v kolikor je njihovo število znano, znašajo do zdaj 21 mrtvih in 155 ranjenih.

Parniki, zlasti izletniški, ki so namenjeni v palestinska pristanišča, ne morejo pristati in plujejo naprej v Bairut. Tako je včeraj odplul nemški parobrod Monte Rosa, ki je vozil 2000 izletnikov v Palestino.

Haifa, 23. aprila. AA. (Reuter) Pričakovati je, da se bo danes položaj v Jaffi še bolj poostрил. Generalna stavka se nadaljuje. Policiji se je doslej posrečilo preprečiti vse poskuse večjih demonstra-

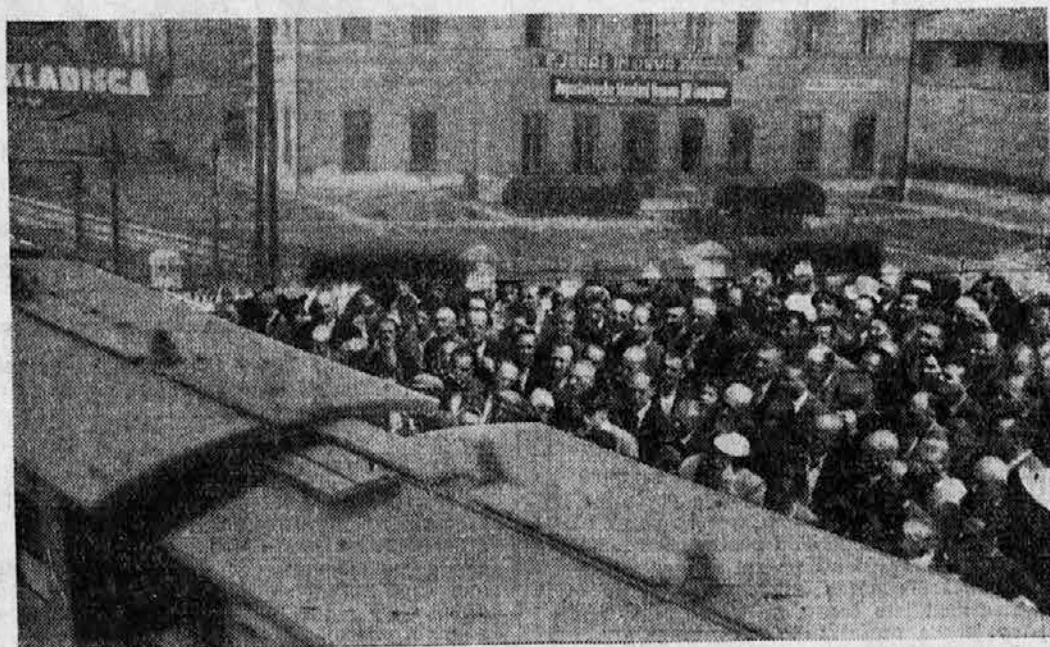
Pomanjkanje v Sovjetski Rusiji

Praga, 22. aprila. Zadnji čas prihajajo dnevno v Leningrad z vseh krajev Rusije pritožbe o vse večjem pomanjkanju živil. Sovjetski list »Bakinski rabec« v svoji 80. številki poroča, da ni mogoče dobiti niti v vaskih, niti v mestnih živilskih skladiščih najpotrebnejših živil, kakor so sladkor, živilje, gumbi in podobne stvari. Prav tako poroča tudi list »Molot«, službeni list Azovsko črnomorske sovjetske oblasti, o takem pomanjkanju in se pri tem pritožuje čez pomanjkanje najnujnejših živil kakor tudi drugih potrebščin. List poudarja, da se dnevno opaža vedno večje pomanjkanje blaga in se tudi množe poverbe v prodajalskih magazinih. »Moskovska pravda« poroča, da so se nenadno vi-

cij. V nekem velikem skladišču je izbruhnil ogenj. Škode je za več tisoč funtov šterlingov. Toda doslej še ni bilo moči dognati, ali gre za nesrečo ali požig.

soko povišale cene nujnim življenjski potrebščinam v vseh zadrugah v Gorodecksi oblasti. Med te potrebščine, katerih cene so se tako dvignile, da jih ljudje že več kupovati ne morejo, spadajo sladkor in moka, dočim petroleja, vžigalice in sličnih stvari sploh ni mogoče kupiti že več tednov. Po pisanju »Pravde« je enako stanje v mnogih skladiščih Proskurovske oblasti. V Sibiriji je večina krajev, kjer se sploh ne morejo kupiti močnatih izdelki. Tudi zelenjava je tako draga, da je ljudje sploh več ne kupujejo. Na trgu ni več krompirja, niti repe, niti čebule. Svež kruh je velika redkost. Tako pomanjkanje se ne opaža samo v podeželju, temveč enako po vseh velikih mestih.

Nesodobnosti Ljubljane

Kadar so na Dunajski cesti zaprte tračnice...

K 50 letnici bana dr. Natlačena

Ljubljana, 24. aprila.

Danes praznuje 50 letnico svojega rojstva, ban dravske banovine, dr. Marko Natlačena, čigar ime je neotrljivo zvezano s povojno politično zgodovino slovenskega naroda. Ob 50 letnici ima slavni zavest, da je polovico teh petdeset let posvetil

delu za svoj narod, za njegov politični in gospodarski napredek. Usoda, ki jo je bil pri tem delu deležen, ni kdovekako laskava, saj ne izkazuje drugega, kakor napore, težave in nasprotovanja. Da je kot katoliški politični in gospodarski delavec naletel na nerazumevanje pri manjšini, ki ni nikdar kazala smisla za slovenske potrebe, je razumljivo. Med sramotne posebnosti slovenske politične zgodovine pa spada dejstvo, da je bil za svoje nesebično delo ne le ožigasan s protidravnostjo, marveč celo preganjan do pred nedavnim časom. Prav za 50 letnico je pa dobil od najvišje strani v državi zadoščenje, kakršno zasluži. Ves slovenski narod ne vidi v njem samo enega od dolgoletnih političnih voditeljev, temveč ga časti tudi kot najvišjega predstavnika države v Sloveniji. V čustvih vsega naroda pa je dobil zadoščenje in priznanje za vse, kar je delal in trpel, že davno prej, preden je bil poklican na to visoko mesto. Ta čustva Slovencev do bana dr. Natlačena, se niso spremenila in se ne bodo spremenila, zato je odveč, da bi jih za 50 letnico še posebej poudarjali. Na mnoga leta!

Ob priliki 50 letnice rojstva bana dr. Marka Natlačena so se danes zjutraj ob 8 zbrali v sobo gospoda bana na banski upravi vsi načelniki oddelkov kr. banske uprave ter šefi samostojnih oddelkov in referatov s podbanom gosp. dr. Stankom Majcenom na čelu.

Kot vrhovnemu šefu vsega državnega, banovinskega in samoupravnega uradništva banovine je gospodu banu čestital podban gosp. dr. Stanko Majcen, ki je pri tej priliki poudaril vso vdanost in spoštovanje, ki ga goji uradništvo do svojega vrhovnega šefa.

Ban gosp. dr. Marko Natlačena se je vidno ginjen zahvalil za prisrčne čestitke ter dejal, da je ravno delo za narod najvišje zadoščenje poedincu. Vse razgloda zob časa, le dela v službi za gospodarsko, socialno in kulturno povzdigo naroda so trajne vrednosti.

Banu dr. Marku Natlačenu je bila danes večer namenjena večja prireditev v proslavo njegovega jubileja. Gospod ban pa je vsako tako proslavo odklonil, kar nam pada tembolj v oči, ko smo še do nedavnega bili v stislih slučajih navaenih prav velikih pompoznosti...

Začetek elektrifikacije Slovenskih goric

Banska uprava in mariborska mestna občina elektrificirata zgornjo Pesniško dolino

Maribor, 23. aprila.

Na mestnem načelstvu v Mariboru se je vršila danes konferenca, ki bo za napredek Slovenskih goric dalekosežnega pomena. Gre za nič manj, kot za vprašanje elektrifikacije, ki je za te kraje postala že nujna potreba. Saj je ves ogromen predel Slovenskih goric obdan okrog in okrog od elektrificiranih področij — tako na jugu od elektrificirane Dravskega in Pljuškega polja, na vzhodu od Murskega polja, ki ima tudi že električno energijo, na severu in zapadu pa ga obdaja zelo dobro elektrificirana avstrijska meja. Le središče vsega področja — Slovenske gorice — so še temna točka na zemljevidu elektrifikacijskega območja in to kljub temu, da imajo v neposredni bližini ogromno elektrarno Fala, ki bi imela dovolj energije. Le dva kraja imata pravzaprav že elektriko, tako St. Ilj in sosednja ozemlja, ki dobivajo elektriko iz Avstrije in Ljutomer, kateremu dobavlja Fala električno energijo. Zelo aktualno je postalo zadnje čase vprašanje elektrifikacije zgornje Pesniške doline in Svecine, ker se je ponujala med krajem elektrika iz Avstrije. Mariborska mestna občina je zaradi tega podvela iniciativo za elektrifikacijo ozemlja med mejo in Mariborom in sicer področja občin Pesnica, Zgor. in Spod. Sv. Kungota, Svecina in Sv. Jurij ob Pesnici. Zainteresirana pa je na tem načrtu tudi banovina, ki je blagohotno obljubila svojo pomoč. Da se izvede elektrifikacija teh krajev, ki bi jih pravzaprav že zdavnaj morala elektrificirati elektrarna Fala, v katere območje spadajo, se je vršil danes dopoldne omenjeni sestanek na mestnem inagistratu na iniciativo mestnega predsednika dr. Juvana, katerega so se poleg predsednika še udeležili podžupan Zebot, zastopnika banske uprave in sicer referent za elektrifikacijo ing. Rueh ter ing. Muri ter ravnatelj mestnega elektriškega podjetja Uršič. Po sestanku

se je vršil lokalni ogled in informativni razgovori z merodajnimi krajevnimi činitelji v Svecini, Sv. Jurju ob Pesnici in Zg. Sv. Kungoti.

Za omogočenje elektrifikacije, ki jo bo izvršila mariborska mestna občina, bo prispevala k stroškom, ki so proračunani na približno 1 milijon dinarjev, velik del mestna občina, ki bo tudi kot lastnik naprave skrbela za vzdrževanje novega omrežja, prispevala pa bo tudi banska uprava in en del bodo morali nositi tudi prizadeti kraji sami. Tako morajo prispevati za elektrifikacijo na Kranjskem tudi tamošnji kraji, kakor je to slučaj na področju med Kranjem in Trčičem, kjer znaša enkratni prispevek 387% doklado na davčno osnovo iz leta 1930., kraji na Dolenjskem prispevajo 300% na davčno osnovo itd. V zgornji Pesniški dolini bo prispevek nižji, kakor je na Kranjskem.

Elektrifikacija teh krajev se bo morala izvršiti že zaradi tega, ker bo v kratkem začela z rednim obratom nova gospodinska kmetijska šola v Svecini. Sicer je bilo »Jutro« proli ustanovitvi te šole v Svecini — na naši narodni meji — gotovo bo pa tudi »Jutro« moralo uvideti velik pomen takega zavoda ne le za povzdigo kmetijstva, ampak tudi splošnega gospodarskega stanja vseh krajev severnega dela banovine, osobito pa še narodno ogrožene obmejne črte.

Z elektrifikacijo gornje Pesniške doline je napravljen, kot smo že poudarili uvodoma, velik korak za splošno elektrifikacijo slovenjgoriškega ozemlja. Gotovo tega ne bo mogoče več za daljšo dobo odlašati, zlasti še, ker se kraji sami živo zanimajo za napeljava elektrike in bodo gotovo pripravljeni prispevati odpadajoči del vseh stroškov. Seveda bodo potrebni znatni zneski za izvršitev tega velikopoteznega načrta, ki jih bo zmogla edino banovina. Veliko razumevanje, ki ga je pokazala sedanja banska uprava za prvi del elektrifikacijskega programa je porok, da bo posvečala važnemu vprašanju elektrifikacije celotnih Slovenskih goric več pažnje, kakor dosedaj.

Dravsko polje v oblasti požigalcev

Maribor, 23. aprila.

Tri usodne noči

Noči od nedelje, ponedeljka in točka so bile za lepo vas Zgor. Gorico na Dravskem polju usodne. Vse tri so bile zapored razsvetljene od ognjenih zubljev, ki so oznanjali daleč na okrog velike požare. In noč za nočjo je izbruhnil ogenj ob istem času, nekako ob 1 po polnoči, ko je bila vsa vas v najglobljem spanju ter so se preplašeni ljudje zbudili šele takrat, ko plamenov ni bilo mogoče več udušiti. Vedno je tudi izbruhnil požar najprej na gospodarskem poslopiju, od koder se je potem širil z nevzdržno naglico na ostale sosednje zgradbe. Prvi požar je nastal v noči od nedelje na ponedeljek. Gorelo je gospodarsko poslopje posestnice Marije Sramljeve. Ogenj je uničil gospodarsko poslopje s hlevi, svinjari in sklednjem ter povzročil lastnici 50 tisoč Din škode. Zagrabil pa je tudi poslopja sosedna Perneta ter jih uničil. Naslednja noč se je v Gor. Goricah zopet posvetilo. Vnelo se je gospodarsko poslopje posestnika Friderika Celofige. Tudi tu so pogoreli hlevi in svinjaki, ogenj pa je prekoratil še na gospodarsko poslopje sosedna Vinka Fingusta ter ga uničil popolnoma. In še tretja noč — od točka na sredo je gorelo iznova. Požar je nastal na gospodarskem poslopiju posestnika Alojza Pavka. Tudi temu je ognjena nevarnost uničila vse imetje razen hiše. Tako je napravil požar v Zgor. Gorici v treh nočeh — peler — družin nesrečnih, škode je pa povzročil za okroglo četrt milijona.

V enem letu - 80 požarov

Okraj Maribor deani breg si je lansko leto pridobil žalosten sloves. Nič manj kot 80 požarov je bilo v teku enega leta na njegovem področju. Samo okraj Murska Sobota ga je še prekašal po številu požarov, ne pa glede višine povzročenih škod, ki je v mariborskem okraju znatno višja, kakor v Prekmurju. Največ požarov je bilo na Dravskem polju, med vsemi občinami pa je bila zopet občina Rače na prvem mestu. V Račah je lansko leto tako pogosto gorelo, da so se po navadi mariborski in okoliški gasilci obrnili kar po državi proti temu kraju, kadar jim je bilo jav-

ljeno, da nekje na Dravskem polju gori. Gotovo je takrat gorelo v enem izmed številnih vasi na področju občine Rače, Tudi vas Zgor. Gorica, v kateri je bilo v teku treh noči kar pet požarov, leži na področju račke občine. Zelo pogosti so požari tudi v Hočah, zlasti okrog Razvanja in Bohove. Tako so imeli lansko leto v Razvanju pet nedelj zaporedoma velike požare in vsi so se začeli nekako ob isti uri, v prvem mraku se je posvetilo.

Kdo so skrivnostni požigalci?

Jasno je, da vsi ti številni požari ne nastajajo slučajno. Res, da se jih je nekaj pripetilo po nesreči, zaradi slabih dimnikov in drugih stislih vzrokov, ki povzročajo slučajen izbruh ognja, velika večina pa je bila podtaknjenih od zločinskih roke. V Hočah in v Razvanju so bili lansko leto vsi požari napovedani s pismi, ki so jih našli ljudje pred pragom hiše, na plotu ali na drevesu poleg hiše. Taka pisma so ljudi čisto zbegala. Po večini se sicer napoved ni izpolnila ter je gorelo potem kje v sosesčini, ljudje pa so bili vendar preplašeni, da izvirajo pisma od požigalca, četudi si je morda neznan surovec privoščil samo grdo šalo. Orožniki so dobili več takih pisem, vršile so se številne preiskave, vendar pisca ni bilo mogoče izslediti.

Požigli s svečo

Med ljudmi na Dravskem polju se šušlja, da je mnoge požare, ki so lansko leto ozarjali nebo, povzročila pravzaprav slamnata streha na hiši in previsoka zavarovalnica. Govori se tudi o načinu, kako se taki požigi vprizarjajo. V posodo se priplepi sveča, na dnu se nalije bencin ali petrolej ter vse skupaj postavi na seno na gospodarskem poslopiju. Sveča se prižge in pokrije z zabojem, da se ne vidi sij od zunaj. Potem ima požigalec priložnost, da se mirno odstrani, ker bo požar nastal šele, kadar sveča prigrdi od gladine bencina in to se da lahko prerazčunati po različni dolžini sveče, tako da nastane požar šele čez več ur in si je požigalec med tem časom z lahkoto oskrbel ali. Dejstvo je, da orožniki po vsakem požaru prav natančno preiskujejo pogorišče po takšnih sum-

Vladimir Pušenjak

Iz Maribora je včeraj, takoj po zaključku našega lista prispela žalostna vest, da je tam za dela klap ne samo v Mariboru, ampak v vsej Sloveniji in še izven njenih meja dobro poznanega bivšega narodnega poslanca SLS gosp. Vladimira Pušenjaka. Odveč bi bilo govoriti o zaslugah, ki si jih je pokojnik pridobil tokom svojega dolgoletnega delovanja na polju slovenske politike, kakor na polju slovenskega denarnega gospodarstva. Bil je le člen v krogu slovenskih osebnosti, s katerimi je zgodovina slovenstva nerazdružljiva.

Z globoko užaloščeno družino sočustvuje vsa slovenska javnost, ki bo ohranila pokojnika v trajnem in častnem spominu.

Nova gradbena nezgoda

Ljubljana, 24. aprila.

V zadnjem času imamo v Ljubljani skoraj na dnevnem redu razne gradbene nezgode. Vsem dosedanjim nezgodam se je včeraj popoldne pridružila nova: zrušil se je vzhodni zid pri znani jahalnici v Trnovem. Vzrok nezgode je prav enostaven: pred leti so z jahalnice odstranili streho in sta imela tako dež in vlaga odprto pot na zidovje. Razumljivo je, da je zlasti sedanje deževno vreme, ki je zidovje z vlažo popolnoma prepojilo, zid razlabil, dokler se predvčerajšnjim popoldne ni zrušil.

K sreči dogodek ni zahteval nobene žrtve. Ker pa je prišlo do zrušitve prav nenadoma, bi utegnili ta nezgoda imeti usodne posledice, če bi se v tistem trenutku nahajal kdo ob steni.

Hrbtnico si je zlomil

Radeče, 23. aprila.

Včeraj popoldne se je v kamnolomu Marijinega dvora v Radečah hudo ponesrečil delavec Viktor, doma iz Hoteteha pri Radečah. Tolkel je kamenje za gramoz. Radi mehke plasti se je nenkrat vtirgala večja masa kamena in strmo glasila marljivega delavca v dolino ter ga podsula. Težko ponesrečenemu delavcu so prihiteli bližnji takoj na pomoč in ga otehi težke mase kamena. Pri padcu, ki bi bil lahko smrtonosen, si je kosir zlomil hrbtnico in dobil več težjih poškodb po telesu. Prvo pomoč je dobil v domači ambulanti, nakar je bil prepeljan v ljubljansko bolnišnico.

Češki pevci v Kranju

Kranj, 23. aprila.

Danes popoldne ob 15 je prispel v Kranj pevski zbor »Smetana« iz Plzna. Na kolodvoru je pozdravila pevce predvsem češka kolonija. V imenu J.-C. lige sta jih pa pozdravila gg. dr. Bolar in Vafacha. Sprejem je bil prisrčen.

Zvečer so priredili koncert češkoslovaških pesmi v Narodnem domu. Dvorana je bila nabito polna in primerno okrašena. Med navzočimi so bili tudi gg. sreski načelnik dr. Gregorin, dekan Škerbec, župan Pirc, major Cvijanovič, direktorja gimnazije dr. Dolar in tekst. šole dr. inž. Kočevar.

Pred koncertom je pevce pozdravil in jim želel dobrodošlico v imenu J.-C. lige in Glasbene Matice gg. dr. Dolar. V imenu gorenjske sokolske župe jih je pozdravil g. Spicar iz Radovljice. Kranjska dekleta pa so jih obdarila s sopki nageljev.

Za pevce se je zahvalil predsednik društva »Smetana« gg. dr. Matas. Poudaril je, da družji oba bratska naroda poleg jezika, srca in duše, prav posebno še pesem. Prišli pa so med nas, da še bolj utrdijo te vezi in nam prinašajo pozdrave svoje domovine.

Nato so zapeli najprej himni obeh držav, nakar se je pričel koncert. Pesem za pesmijo je vedno bolj užigala poslušalce, le žal, da je kljub ponavljanju nekaterih in dodajanju novih, vse le prehitro minulo.

Ljudje, vsi navdušeni nad češkoslovaško pesmijo, kar niso mogli zapustiti dvorane, a bilo je že pozno in pevci utrujeni, zato so se morali ločiti.

Koncert pevskega zbora »Smetana« je bil prvi večji koncert priznanih inozemskih pevcev v Kranju v zadnjih desetih letih.

Glasbeni Matici vrnjene pravice

Maribor, 23. aprila.

Banska uprava je poslala danes v Maribor odlok ministrstva prosvete v Belgradu, s katerim se končno veljavno rešuje usoda glasbene šole mariborske Glasbene Matice. S tem odlokom se ukinja »Subvencionirana glasbena šola Glasbene Matice v Mariboru«, ki jo vodi direktor g. Josip Hladek-Bohinjski, z drugim odlokom pa se odobravajo pravila in učni načrt »Zasebne šole Glasbene Matice v Mariboru«. Mariborska Glasbena Matica je izgubila svojo glasbeno šolo pred tremi leti po sporu s svojim takratnim ravnateljem g. Hladekom-Bohinjskim. S svojimi zvezami je g. Hladek uspel, da mu je prosvetno ministrstvo odobrilo ustanovitev »Subvencionirane glasbene šole Glasbene Matice v Mariboru« ter je za to šolo celo dobil enkrat državno subvencijo. S tem je seveda nastala ne-ljuba konkurenca društveni šoli Glasbene Matice, ki je seveda odločno nastopila proti temu, da bi zasebnik pod njenim imenom vodil glasbeno šolo. Stvar se je vlekla skoro tri leta in ni prišla nikamor z mrtve točke, kljub vsem intervencijam iz Maribora. Šele pod novo vlado so dobili Mariborčani zagotovilo, da se bo stvar ugodno rešila. Glasbeni Matici, ki je zaradi teh težkoč preživljala že vsa tri leta nevarno krizo, bo sedaj omogočeno nemoteno in uspešno delovanje na glasbeno-kulturnem polju.

Izvoz živine v Avstrijo

Belgrad, 24. aprila. AA. Urad za kontrolo nad izvozom živine je izdal dovoljenje za teden od 26. aprila do 2. maja za avstrijska trdišča, in sicer za Dunaj debelih svinj 2000, mesnatih 202, goveda sto glav, mesa pitanih svinj 6700, svinjskega mesa 23.000, drobovja 1200 kg, in zaklanih telic 384 glav. Izven kontingenta za Dunaj 300 glav debelih svinj; za Dunajsko Novo mesto 180 glav debelih svinj, izven kontingenta 250; za Gradec 192 glav debelih svinj.

Dohodki carin

Belgrad, 24. aprila. AA. Po statističnih podatkih je bilo v drugi dekadi dohodkov pri centralnih carinskih blaginjah 18.437.871 Din. Od tega pride na Belgrad 3.987.250 Din, Zagreb 5.709.258 Din, Novi Sad 3.195.061 Din, Ljubljana 2.725.537 Din, Split 1.149.027 Din, Dubrovnik 726.534 Din, Skopje 965.210 Din. V istem času lanskega leta je bilo dohodkov 23.410.821 Din, to je letos manj za 4 milijone 952.950 Din ali za 21,16 odstotkov. Od 1. marca do 20. marca t. l. je bilo dohodkov manj za 6,66 odstotkov.

Trbovlje

Trbovlje, 23. aprila.

Vesti o redukcijah rudarjev so globoko odjeknile tudi med obrtniki in trgovci, kateri imajo pri delavcih veliko denarja za nabave živil in obleke. Kakor je težko stanje delavstva, prav enako je skrb obrtnika, če bo dobil plačano na upanje prodano blago. Zadolžitve rudarjev gre v težke milijone, ki jih bodo delavci težko poravnali, zlasti družinski očetje. Veliko karitativno delo pa v resnici vrše naši obrtniki, ki revnim rudarjem kljub skrbi še dajejo na up živila. Če bi se to ne dajalo, bi v resnici bili delavci in njih družine mnogokrat brez sicerne hrane. Delavstvo jim mora biti v resnici hvaležno za to dobroto v sedanjem težkem času.

V nedeljo 26. t. m. se vrši občni zbor »Društva za varstvo otrok in mladinsko skrb v Trbovljah« in sicer ob 3 popoldne v prostoru gospodinske šole na Vodah. Tega društva je član vsak delavec s prispevkom na mesec 0,50 Din. Društvo vrši veliko delo za siromašno mladino in ukažljivo deco. Društvo ima otročji vrtec in gospodinsko šolo, katero posejajo delavska dekleta, kjer se izobražujejo za dobre in varčne gospodinje.

Izlet v Postojno. Vsem udeležencem je dovoljena propustnica. Prosimo le, da nam danes do večera prinesete vsi svoje fotografije. Frančiškanska prosveta.

Skrivnostni okostnjak

Včeraj smo poročali o najdbi skrivnostnega okostnjaka, ki so ga našli ob priliki odkopavanja temeljev za novi konvikt pri oo. frančiškanih. Ome-

nili smo, da je bilo okostje izredno močno. To dokazuje tudi priložena slika, ki kaže kosti najdenega okostnjaka.

ljivih posodah. Je še več takih receptov za požige, ki jih pa skoro ne kaže objavljati, saj bi se znali tudi drugje najti posnemovalci...

Strah zavarovalnic

Dravsko polje je postalo pravečto strašilo za zavarovalnice. Zavarovalni pogoji, ki jih stavijo zavarovalnice, so za te kraje čisto posebne vrste, premije so mnogo višje, kakor drugje in še si mnogokrat zavarovalnica premisli, predno sklene še pod tako ugodnimi pogoji zavarovanje. Izgube, ki so jih dosedaj zavarovalnice utrpale, so previsoke in zaradi tega je previdnost čisto razumljiva.

Znamke za otroški teden

Belgrad, 23. aprila. AA. Za otroške dni bo ministrstvo za pošto, brzojav in telefon izdalo poštne znamke v korist Jugoslovanske unije za zaščito otrok. Znamke pridejo v promet 3. maja na otroški dan in bodo le malo časa v prometu. Imele bodo veliko filatelistično vrednost, ker bodo tiskane v omejenem številu.

Znamke Jugoslovanske unije za zaščito otrok so izdelane s podobo Nj. Vel. kraljice Marije in se bodo prodajale kakor druge znamke na vseh poštah v državi, rabile se bodo pa za vse poštne pošiljke. Znamke bodo imele povečano takso in bo prebitek namenjen uniji.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, petek, 24. aprila: Jurij.
Jutri, sobota, 25. aprila: Marko Ev.

Lekarne. Nočno službo imajo: mr. Lenstek, Resljeva ul. 1, mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič.

Kaj bo danes

Trgovski dom: ob 20 predavanje Bolgara Si-rokova o Abesiniji.

Velika dvorana Delavske zbornice: ob 20 fran-coska akademija ljubljanskih srednjih šol.

Salez. mlad. dom Kodeljevo: ob 20.30 izredni sestanek fant. krožka.

Verandna dvorana Union: ob 20 predavanje ravnateljca Pintarja o temi: »Polovanje z avtobusom skozi Bosno v osrčje srednjeevropskega srbskega carstva«.

Prosv. društvo Ljubljana-mesto: ob 20 redni sestanek.

Zanimivo predavanje o Abesiniji in Abesincih bo v petek 24. t. m. ob 20 v Trgovskem domu v Gregorčičevi ulici. Predaval bo, kakor smo že po-ročali o življenju, običajih in svojih doživljanjih v Abesiniji dr. Jordan Širokov, ki je od leta 1929. do 1933 živel in deloval na abesinskem dvoru kot cesarjev zdravnik in imel priliko temeljito spoznati Abesinijo in njene prebivalce. Predavanje bodo pojasnjevale slike, ki jih je večinoma sam napravil. Vstopnina je zelo nizka: sedeži prvih 20 vrst 5 dinarjev, ostali sedeži 4 Din, stojišče 3 Din, za di-jake in vojaške po 2 Din.

Sodobna gospodinja je naslov VI. gospodinjsko-gospodarski razstavi Zveze gospodinj na spomladanskem velesejnu v paviljonu K, ki bo po-kazala v vsej prireditvi gospodinj kot žarišče in središče ne le rodbinskega, ampak tudi javnega življenja. Vsak dan se bo v programu prikazal del gospodinjskega življenja, videli bomo ženo kot de-lavko v poklicu, kako se kreta v tujem prometu, v sportu; gospodinj, ki z dobro postrlebo privab-lja tuje, mlado dekle, ki dorašča domačemu kro-vu in usmerja prve korake v svet. Naša mladina in naši najmlajši bodo deležni posebne pozornosti. K vsem točkam programa bo podal gospod nad-režiser profesor Šest kratka predavanja in morda bo tudi kaj pikrih, grenkih zrnov resnice vmes za gospodinj in še marsikoga drugega. Vsekakor pa podrobne načrta ni še za objavljati, da se ga predčasno ne prisvoji kdo tretji.

Sekeja Podmladka pri Dravskem banovinskem odboru društva Rdečega križa opozarja cenjene starše in ljubitelje mladine, da ji poklonijo svojo pažnjo in se udeležijo akademije, ki bo v nedeljo ob 10.30 dopoldne v veliki dvorani hotela Union. Vstopnice, in sicer sedeži po 8, 5 in 3 Din ter stojišča po 2 Din se dobe v knjigarni Glasbene Matice in pol ure pred začetkom akademije pri blagajni pred dvorano.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

DRAMA

Začetek ob 20 uri.

Petek, 24. aprila ob 15. uri: Družinski oče. Dijaška predstava. Cene od 5 do 14 din.

Sobota, 25. aprila: Prva legija. Premiera. Red A.

OPERA

Začetek ob 20 uri.

Petek, 24. aprila: Zaprti.

Sobota, 25. aprila: Trubadur. Gostuje Marij Si-menc. Red B.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 24. aprila: 12 Plošče. 12.45 Vremenska na-poved, poročila. 13 Napoved časa, objava sporeda, ob-vestila. 13.15 Plošče. 14 Vremenska poročila, borzni te-čaji. 18 Zenska ura: Domača lokarna (za Anica Le-vec). 18.30 Venček narodnih pesmi (plošče). 18.40 O raznih stvari in zaslišan potih (z Valentin Bidovec, sod-niki). 19 Napoved časa, vremenska napoved, objava sporeda, poročila, obvestila. 19.30 Nac. ura: O južni Srbiji in južnosrbijancih (Steva Uzunović iz Belgra-da). 20 Prenos koncerta iz Zagreba: 1. Zagrebški kvar-tet. 2. Klavirski koncert Sonje Gurevič. 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi

Petek, 24. aprila: Belgrad I.: 20 Koncert v spo-min skladatelja Aleksandra Glazunova. — Belgrad II.: 8 Salonski kvinteti. 14 Biničnega predavanja v ciklu-su »Jugoslovanski skladatelji«: o Davorinu Jenku. 17.30 Isto predavanje v francosčini. 22.30 Balkanska glasba. — Zagreb: 20 Zagrebški kvartet. 20.30 Klavir. 21.15 Za-grebški kvartet. 21.45 Plošče. 22.15 Jazz. — Dunaj: 20 Budimpešta. 21.05 Iz časov dunajskih ljudskih pevcev. 22.10 Sopran. 22.15 Plesna glasba. — Budimpešta: 20 Koncert londonskega radijskega orkestra. 22.30 Cigan-ska glasba. 23.30 Plesna glasba. — Milan: 20.35 Pietri-leva opereta »Priznava«, nato klavirska glasba. 23.15 Plesna glasba. — Trst-Firenca-Rim-Bari: 17 Koncert iz Akademije sv. Cecilije. 20.35 Mascagnijeva opera »Iris«. — Praga: 19.20 Klarinet. 19.35 Baletna revija. 20.35 Or-kestralni koncert. — 21.30 Ježekov godalni kvartet. 22.15 Plošče. — Brno: 21.30 Zborovski in solistični kon-cert. — Bratislava: 19.10 Plesna glasba. 19.35 Izra. 19.55 Jugoslovanske pesmi. 22.45 Plošče. — Varšava: 19.30 Samfonični koncert orkestra poljskih radijskih postaj. 22. Izra. 22.35 Plesna glasba. — Berlin-Köni-gsberg-Lipsko-Stuttgart: 20.10 Večerni koncert kóni-gerskega radijskega orkestra. — Hamburg: 20.10 Ples-na večer. — Bratislava-Frankfurt: 20.10 Schwerlova Izra. — Podjati in poto. — Köln: 18 Koncert po željah. — Vrnakovo: 20 Koncert organiziranih nemških sklada-teljev.

A življenje teče dalje...

Prvi jugoslovanski zvočni film z Zvonimirjem Rogozom in Ito Rino v kinu »Sloga«. Premiera v soboto popoldne.

Po mnogih, več ali manj posrečenih poskusih, smo končno prišli do prvega boljšega rezultata, do prvega našega večjega jugoslovanskega zvočnega filma »A život teče dalje«. Ta film je plod skupnega dela mlade češkoslovaške in jugoslovan-ske filmske produkcije. Izdelan je v celoti v naši državi, v naših najlepših krajih sončne Dalmacije. Predočuje nam usodo enega onih sto in stotisočev bednih, ki so bili med vojno proglašeni za padle, a so se nato nepričakovano vrnili na svoj dom, ki ni bil več njihov. Ta snov je bila sicer že parkrat predložena v filmu, vendar učinkuje žalostna usoda tega bednega človeka vedno znova z isto silo na gledalce. Poleg tega nam pa predočuje film v kras-nih slikah lepoto naših krajev, našega sinjega morja, običaje naših ljudi, njihove šege in navade. Za nas Slovence je film posebno zanimiv, ker igra glavni vlogi naša Ito Rina in član ljubljanske drame Zvonimir Rogoz. Dialog je v srbohrvaščini, tako, da bodo vendar enkrat odpadli običajni na-pisi in prevodi. V Belgradu in v Zagrebu je imel film izredno lep uspeh.

Tako bomo vendar enkrat slišali v filmu go-vorice naših bratov Hryatov, čuli bomo njihovo

Dve gostovanji v operi

Ljubljana, 22. aprila.

Konec preteklega tedna smo slišali kar v dveh zaporednih večerih dva domača gosta v operah na-šega železnega repertoarja, najprej Rudolfa Zu-pana, baritonista zagrebške opere v »Rigolettu«, v nedeljo pa našo že dobro znano sopranistko Anito Mezelovo z belgrajske opere v »Manon«.

R. Zupana smo v Ljubljani ob tej priliki prvič slišali. Njegova moč leži v močnem, pri-jetnem glasu, katerega čistost moti le poseben pri-zvok, ki izvira menda od italijanske pevske šole. Pevski tehniki ne bi bilo oporekati, razen v vi-sokih tonih, katerih nastavek je nekako krčevit, brez potrebne mehkohe. O lepem muzikalnem fra-ziranju in glasovnem nijansiranju pri njem ni mož-no govoriti, ker je vse usmerjeno le bolj v prodor-nost glasu. Najšibkejša je pa njegova igralska plat. Razlika med pretresljivo tragiko Rigolettovega lika, ki smo ga tudi pri nas videli že lepo upodob-ljenega, pa med Zupanovo ne ravno oglati, ampak preveč šablonsko izbruseno igro je bila prevelika, da bi nas mogla sobotna predstava s te strani ogreti.

Anito Mezelovo smo zadnjikrat slišali pred približno poldrugim letom v Puccinijevi »Bohemi«. Ze takrat je navdušila občinstvo s svojimi veli-kimi pevskimi sposobnostmi in pristrčno igro. Njen sedanjí nastop v »Manon«, ki je pevsko in igralsko neprimerno težja vloga, kot Mimi v »Bohemi«, je pokazal naravnost presenetljiv napredek v vsaki smeri: v popolnem obvladanju pevske tehnike, v izredno muzikalnem, tudi iskreno doživetem pev-skem oblikovanju, v polnejši zvočnosti glasu in končno v prepričevalni igri, v kateri bo s časom dosegla gotovo še več fines in rafiniranosti, ki jih prav ta vloga zahteva. Lep občutek je, spremljati slovenskega umetnika oz. umetnico na poti proti visokemu cilju možne popolnosti, posebno če se ob vsakem srečanju znova pokaže neuklonljivo ho-tenje po višjem, združeno z resnim delom in obe-nem s pristrčno skromnostjo, ki je za umetnika še posebno dragoceno. To potem ne more pustiti občinstva hladnega, prav nasprotno: kot se je to pokazalo v nedeljo zvečer, ko je publika simpa-tični pevki vedno znova dokazovala svoje navdu-šenje, kar naj bo Mezelovi v zadoščenje in oporo na njeni nadaljni poti.

Stadion pred sezono

Ljubljana, 24. aprila.

Ko postaja topleje, začno oživljati tudi naša športna igrišča. Ne velja pa to samo za nogome-taše, marveč tudi za lahkotletce. Saj je lahka atle-tika nekaj privilegij poletnega časa.

Marsikoga zanima, kako je sedaj z ljubljans-kim največjim in najmodernejšim športnim pro-storom — z našim Stadionom.

Stadion do danes.

Zgodovina Stadiona je znana: je to plod prid-nih slovenskih rok, složne slovenske vzajemnosti in ljubezni do organizacije, ki je začela graditi Sta-dion. V napol dovršeni obliki so prehiteli gradnjo Stadiona znane razmere, ob katerih je vse delo po-čivalo. Pred leti je potem dobila Stadion, kakršen je tedaj bil, v našem ljubljanskem tirijs. Ta klub si je preuredil potem v Stadionu nogometno igri-šče. Ko pa je tirijska prenehala s plačevanjem na-jemnine, je Zadruga, ki je lastnica Stadiona, klubu v smislu obstojne pogodbe nadaljno uporabo za-branila.

Poseben dogodek za zgodovino Stadiona po-meni lanskoletni Evarhistični kongres. Pripravljalni odbor je namreč v sporazumu in v dogovoru z Zadrujo Stadion v marsičem izpopolnil, kar je bilo potrebno tako za kongres, kakor za Stadion sam.

Po končanem kongresu je Zadruga z deli na Stadionu nadaljevala. Iz del na Stadionu se vidi, da hoče Zadruga Stadion za sezono kolikor mogoče pripraviti.

Nogometno igrišče

Kakor rečeno, ima Zadruga namen, da pre-uredi Stadion predvsem za lahkotletce. Ravno tako pa hoče poskrbeti tudi za nogometaše.

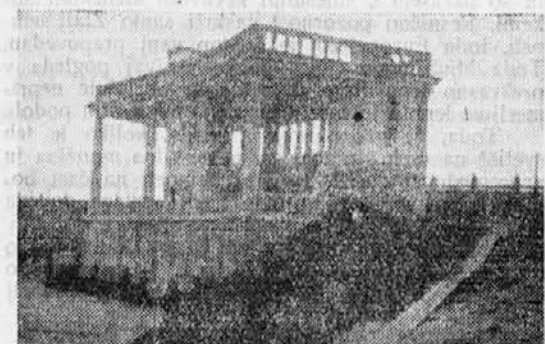
Središče Stadiona je namenjeno nogometnemu igrišču. Tam pridno planirajo svet ter popravljajo vse ostalo, kar je pač še potrebno. Dela za to igrišče, ki bo zelo prostorno, so urejena tako, da bo igrišče najpozneje 1. junija lahko izročeno svo-jemu namenu.

Najboljše tekališče

Glavna skrb gre za tem, da se omogoči na Stadionu gojitev lahke atletike. Izmed vseh lahko-atletičkih naprav je najbolj komplicirano in obenem tudi najdražje tekališče. Le redkokatera tekališča

popolnoma odgovarjajo danim zahtevam tekača. Zato tudi uspehi tekačev niso na vseh tekaliških popolnoma enaki.

Na Stadionu bo — upajmo — tekališče dovrše-no popolno. Tekališče bo izpeljano okrog nogomet-nega igrišča ter so ravno sedaj dela v polnem teku. Tekališče bo imelo v krogu 6 prog. od katerih bo merila notranja 400 m. Povrh pa bo 6 ravnih za sprint na 100 m in za tek preko zaprek na 110 m.

Tribuna kakor je danes.

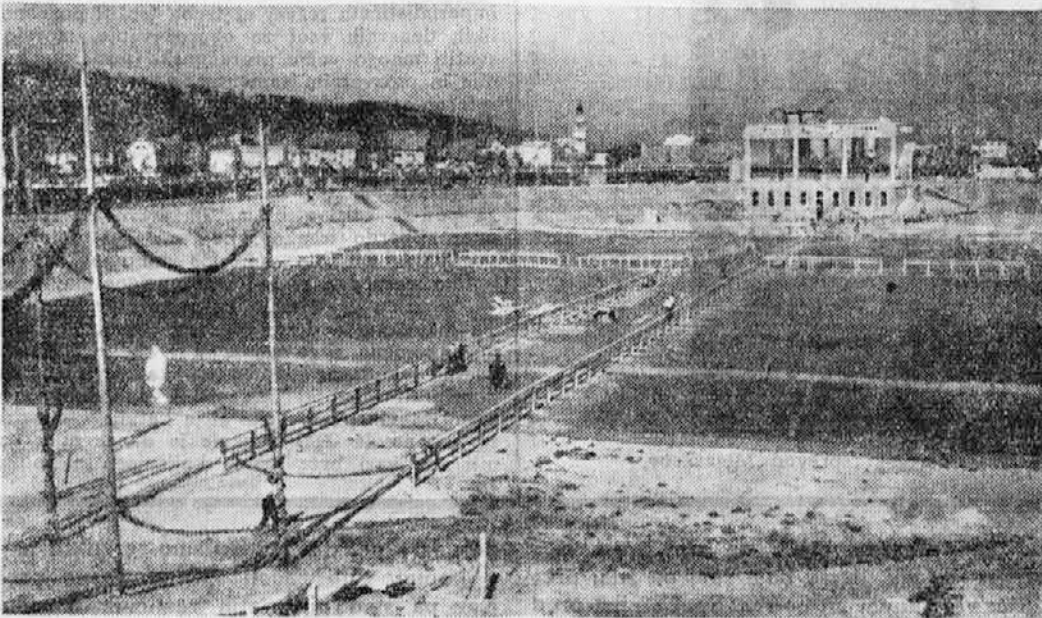
Tekališče bo posuto z ugaski, ki so deloma že na Stadionu, deloma jih še dovažajo. Tudi teka-lišče bo gotovo najpozneje do 1. junija.

Z ureditvijo tekališča na Stadionu dobimo v Ljubljani najboljše in najpopolnejše tekališče, kar bo našim lahkotletcem zelo dobrodošlo.

Ostale lahkotletske naprave.

Razen tekališča, pripravljajo na Stadionu tudi prostore in priprave za ostale lahkotletske pano-ge, tako posebno za navaden skok in skok ob pa-lici, dalje za odbojko, za suvanje krogel, metanje kopja, diska in kladiva.

Za dela na Stadionu vlada med ljubljanskimi športniki veliko zanimanje, kar je popolnoma ra-zumljivo. Saj je bil Stadion postavljen zato, da nudi slovenski mladini to, kar more nuditi najboljši športni prostor, v katerem se mladina v poletnem športu lahko docela sprosti.

Stadion pripravljen za lanski kongres.

Ljubljanski poulični drobiž

Ljubljana, 24. aprila.

Čigavo je meso?

Ljubljanska policija je aretirala neko Ano G., staro 36 let, doma pa z Viča. Pri njej so namreč našli večjo količino suhega svinjskega mesa. Meso je bilo prekajeno na način, kakor delajo to na kmetih. Najbolj hudo je pa za Ano to, da ne ve prav točno povedati, odkod ima meso. Da bi meso res kupila, kakor pravi, je prav verjetno, ker so obošalniki spletni iz vrbovja, kar je navada sploh sama na deželi. Lastnik tega mesa — morda jih je tudi več — naj se javi na ljubljanski policiji, kjer bo lahko ugotovil, ali je meso iz njegove šrambe. V tem slučaju ga bo seveda lahko odnesel.

Ciganska zadeva

Kadar zasledujejo sodne oblasti kakega na-vadnega zemljana, navadno ne traja preveč dolgo.

narodno pesem, gledali jih bomo v veselju in za-losti in se bomo v duhu preselili k njim v njihove krasne kraje na lepe dalmatinske otoke.

Premiera filma bo v soboto, dne 25. t. m., v kinu »Sloga«. Uprava kina je žrtvovala mnogo in ze ni ustrašila velike najemnine, ki so jo zahtevali

za ta film. Bo pa to v Ljubljani velik dogodek, prvič, ker je to naš prvi domači zvočni film več-jeje formata, drugič pa, ker bomo v njem videli Ito Rino in Zvonimirja Rogoza.

Ne dvomimo, da se bodo Ljubljančani v kar največjem številu ogledali ta film.

KINO
SLOGA
Telef. 27-30

Jutri premiera prvega velikega jugoslovanskega zvočnega filma! V glavnih vlogah:
A življenje teče dalje...
Ito Rina
Zvonimir Rogoz

Avtoizlet na Dunaj

dne 6. maja na nogometno tekmo

AVSTRIJA : ANGLIJA

za 340 Din. - Izletna pisarna Okorn, Ljubljana, hotel »Slon«.

Maribor

Lekarne. Lekarniško nočno službo vršita Kō-nigova lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Aleksan-drovi cesti in Minarikova mestna lekarna »Pri orlu« na Glavne trgu.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 25. aprila ob 20. uri: »Micki je treba moza«. Igra dramski odsek gasilske čete iz Cirkovc. Nedelja, 26. aprila ob 15. uri: »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«. Znižane cene. Zadnja po-poldanska predstava. Ob 20. uri: »Ples v Savoyu«. Znižane cene.

Dramski odsek gasilske čete iz Cirkovc na-stopi v soboto, dne 25. aprila z narodno veseloligro »Micki je treba moza«, ki jo je napisal tamošnji domačin Vinko Korže in ki so z njo Cirkovčani dosegli v ptuškem gledališču lep uspeh. Nastopijo v originalnih nošah.

Zadnja letošnja popoldanska predstava in ob-enem prva popoldanska uprizoritev zelo privlačne in izvrstno uspele Beneške opere »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«, bo to nedeljo ob 15. uri. Opozorjamo okoliško občinstvo na to poslednjo priliko še posebej. Veljajo znižane cene.

Drevi je v gledališču premiera drame sloven-skega pisatelja Jožeta Kranjca: »Direktor Čampa«. Delo zanima pred vsem zaradi sodobno izbranega sižeja, silno efektne odrske obdelave ter mnogih aktualnih stencev. Daljši odmor je po četrti sliki. Premieri prisostvuje pisatelj, Red. B.

Jegličevci v Mariboru pridite drevi k preda-vanju dr. Knifca, našega profesorja. Po predava-nju prijateljski sestanek.

Ljudski oder ima drevi ob 20 važen sestanek na odru. Na sporedu je razgovor in razdelitev vlog za predstavo na prostem, ki se bo vršila ob priliki Slomškove proslave.

Koncert Smetane. Slavni pevski zbor Smetana iz Plzna priredi drevi v unijonski dvorani zadnji koncert na svoji turneji po Jugoslaviji.

Tujsko-prometna zveza v Mariboru ima v to-rek, dne 28. aprila ob 16. uri v lovski sobi hotela Orel glavno skupščino. Letos so na dnevnem redu tudi volitve novega odbora.

Pokolj zaradi bukke

Kmet Stojan iz Drvodolje pri Leskovcu ima veliko posestvo, ki meji na posestvo treh bratov Mihajlovičev. Kakor je običajno, si ti najbližji so-sedi niso bili nobeni dobri prijatelji. Stojan je imel za svoje sosedo vedno le očiitek, da mu trgajo zemljo, da ob oranju vedno radi potegnejo s plu-gom nekoliko na njegovo stran. Zaradi takih nekaj pedit zemlje so se vedno prepirali, če je bilo po-trebno, so se pa tudi udarili.

V enem takih sporov je Stojan izgubil svoje življenje. Pred nekaj dnevi je šel Stojan do svoje pristave, ki se nahaja nekaj sto metrov od njegove hiše, a že od daleč je videl, da neznani ljudje sekajo bukke, ki stoji na njegovi zemlji. Ko je prišel prav blizu, je spoznal v teh neznanjih svoje tri sosedo, brate Mihajloviče. Preprij je bil neizogiben, vsi so trdili, da se bukke nahajajo na njihovi zemlji. Ni bilo veliko besed, bratje Mihajloviči so planili na Stojana s sekirami, s katerimi so sekali bukke, in ga potolkli na tla. Ko so pa videli, da je Stojan že napol mrtev, so ga z še večjo jezo tolkli in ga popolnoma razmesarili. Potem so ga pograbili in nesli njegovo truplo v oddaljeni gorski potok. Toda vaščani so zločin hitro odkrili in morilce izdali.

v takih slučajih: romal je na Miklošičevo ulico v lepo palačo, ki pa je lepa samo — od zunaj...

Preprogar in tuja preproga

Znana prikazen na ljubljanskih ulicah so pre-progarji, ki ponujajo »pristno« robo po nizkih ce-nah. So med njimi gotovo tudi poštenjaki, ravno tako pa je med njimi tudi dovolj takih, ki skušajo stranke na vse mogoče načine ohraniti. Ti pre-proge ne samo prodajajo, marveč jih pri strankah tudi nakupujejo in sploh z njimi prekupčujejo. Nek tak preprogar je pred par dnevi prevaril nekega ljubljanskega šoferja, da mu je ta zaupal prepro-go, ki je vredna svojih 1.500 Din. Ko pa je bilo treba za preprogo obračunati ali jo vrniti, ni bilo ne preprogarja, ne preproge. Kaj je preostalo šo-ferju drugega, kakor javiti zadevo policiji. Ta pa je ugotovila, da je preprogar po vseh znakih sodeč že popihal iz Ljubljane. Hudo je pri stvari to, da ve šofer o preprogarju le to — da je star okrog 40 let, da je rodom baje tam nekje od Banjaluke, da je visoke postave in da šepa na levo nogo. Vsaj tedaj je šepal, ko je bil pri šoferju. Najhujše pa seveda bo, če bodo preprogarja nazadnje dobili, toda — brez preproge...

Z ukradenim kolesom ukradel kolo

Zanašajoč se na svojo srečo oziroma na srečo svojega kolesa, ki se ga še nikdar ni dotaknil kak nepoklicanec, je ljubljanski ključavničar g. Luznar pustil kolo pred nekaj večeri v javni kuhinji v Florjanski ulici. Ko pa je hotel svoje kolo zopet vzeti, je našel na mestu, kjer ga je pustil, le še nek spomin svojega kolesa: tam je stalo neko drugo kolo, ki je bilo povrh še polomljeno in brez evidenčne številke. Vse okoliščine kažejo, da je neznanec kolo namenoma zamenjal in da je tudi to kolo, ki ga je pustil, ukradeno. Kdo je storilec, za-enkrat ni znano; sumijo pa nekega moškega, ki so ga tiste dni videli, ko se je vozil s polomljenim kolesom.

Po tajni poti s severne meje

se je stekal k Evgeniji Z. v Ljubljano saharin in druga taka sladila. Evgenija je že prebrisana in ji zato ni bilo zlahka priti do živega. Tokrat pa jo je le polomila in vsaka taka polomija ima vedno isto posledico: pot na policijo in za rešetke ali pa mora tihotapec prav globoko seči v žep, da poplača carino z vsemi kazenskimi pribitki, taksami itd. Pri Evgeniji so zaplenili več kilogramov same pristne robe, povrh pa tudi večjo množino kova-nega denarja, ki si ga je Evgenija pridobila s kup-čijami in spekulacijami. Utihotapljenno blago, je znala namreč Evgenija prav spretno spravljati v denar in zato ni čudno, če se je kupček kovancev — na te je imela posebno »pikop« — tako lepo vožal. Ko je bil kupček že prav lep — pa je prišla policija in zopet je bilo vsega lahkega zaslužka ko-nec, obenem pa začetek kazenskega postopanja...

Benares, sveto mesto Indije

Nad milijon romarjev prihaja vsako leto v Benares, sveto mesto Indije, ki šteje komaj četrt milijona prebivalcev. Toda število njegovih svetišč, kapel, svetih vrat in dvori in slavolokov ter vse mogoče bramske verske navlake daleč prekaša število njegovih stanovanjskih hiš. Slikovitost je tu na izbiro in življenja tudi.

Toda nihče naj se ne pusti zapeljati, da bi prebivalci Benaresu več, kakor nekaj ur. Kdor je to kdaj naredil, mu je žal. Gleda naj, da se čim prej desetkrat zaporedoma skoplje, se umije s špiritom ali kolonjsko vodo, naj namoči vsako najmanjšo ranico na koži z jodom, porabi celo steklenico Odola in naj da samega sebe čim prej razkužiti, če se mu ne zdi zloznejše, da se da cepiti zoper celo vrsto bolezní, kakor: zoper kozice, kolero, tifus, grižo, gobavost, kugo itd.

Zares, to mesto je eno samo gnojno ognjišče, velik kužen tvor. Dokler bo to mesto stalo, bodo prihajale nad Indijo nadloge v podobni tisoč in tisoč bolezní. Sveta voda reke Ganges morda opere grehe vernih Hindujev, Jainov in Sikov, toda tako sveta in tako čista ni, da bi mogla brez škode požreti tisoče otročjih in mačjih trupel ter napol sežganih ostankov ubožcev, katere mečejo za zadnji pokoj v sveto reko.

Kužna romantika

Benares je nadvse romantično mesto. Toda ta njegova romantika je zelo nevarna. Človek se plazi po ozkih in zapletenih ulicah, kjer se mu zdi, da se z ramami zadeva hišnih sten. Povsod ga ustavlja svet krave, ki zastavljajo pot in ki jih človek pod smrtnim grehom ne sme zapoditi izpod nog. Druge ga spet ustavljajo po oglih posedajoči be-raški indijski menihi, ki se na videz pripravljajo v popolni skromnosti in odpovedi na svoj raj. V resnici pa so ti ljudje samo šiba božja za svoje delovne rojake, katere pod verskimi prevezami ustra-hujejo in od njih pobirajo nekako trošarino, davek ali desetino na račun svoje svetosti.

Človek pogosto vidi na cesti zoperne, strah vzbujajoče, napol ali docela nage postavbe fakirjev s sprijetimi klobučevinastimi lasmi. Po cestah ho-dijo na videz brezbrizno, toda v vsako izložbo, na vsako stojnico vržejo oster pogled in zamrmrajo predse, kaj bi radi dobili od razstavljenega blaga: sadje ali kruh, slaščice, ali sočivje. Nihče jim pa ne sme ničesar odreči. Po navadi pa so ti počestni ustrahovalci vernega ljudstva komednejši. Sede in

čepe pred svojimi votlinami ali kolibami in puste, da jim ljudje darila prinašajo pod nos.

Fakirjevo bivališče

V bližini Bombya živi tak svet mož v koči, ki je podobna sodu. Sod je postavil na vrh koničaste-ga, strmega griča, ki je od daleč podoben iztegnje-nemu prstu, ki moli iz ravnine. Krog in krog tega griča je ravna zemlja; izkopali so vse skale in iz-ravnali vse vzpetine. Na to stran se namreč širi bombajska industrijska četrt. Kljub temu, da je podjetnik, ki je zemljišče kupil, prosil fakirja, naj se izseli in mu hotel narediti prav tako stanova-lišče drugje, se ta ni vdal, marveč je trdovratno vztrajal pri tem, da ostane v svojem kraljestvu. Nič ga ni moglo pripraviti do tega, niti to ne, da so iz okolice griča odnesli vse kamenje, zemljo in pesek tako, da ni ostalo drugega, kakor njegov kameniti otok. Do tega otoka in na njegov vrt vodi smrtno nevarna steza. Toda kljub temu mu verniki slej ko prej prinašajo darove, jedi in pi-jace ter bolne otroke, da jih zdravi, ali pa jih s svojimi mamili dela se bolj bolne.

Zlata zmeda svetišč

Predel domačinov, ki zavzema večino Bena-resa, se razteza na levem bregu svete reke Gan-gesa, v dolžini kakih petih kilometrov. Vtis, ki ga napravlja mesto na človeka, ki gleda nanj s srede reke, je deloma veličasten, deloma prepričljiv, de-loma pa strašen. Različna kopališča imajo proti reki obrnjena velikanska vrata, ki jim Indijci pravi-jo Ghat. Za njimi se v peklenški zmeda kopičijo brez načrta stotine templjev in svetišč, ki delajo vtis kamenja, zmetanega na velik kup, brez reda in brez načrta. Teh templjev povečini ni vredno ogledovati, ker izvirajo skoraj vsi iz novejšega časa in so okrašeni s smešnimi krvavimi stenskimi sli-kami. Resnično pozornost zasluži samo Zlati tem-pelj, toda Evropejem je dostop vanj prepovedan. Toda kljub temu človek lahko skrivaj pogleda v prekrasno tempeljsko dvorišče in občuduje nepri-merljivo lepoto in umetniško ceno kamenitih podob.

Toda, če gre naprej in gleda, koliko je teh svetišč na vseh straneh, ga začne silna množina in nepreglednost dušiti. Tu stoji tempelj na čast bo-ginji bogastva, v njem rede črede svetega goveda in pavov. Poleg njega obsežno svetišče z opicami, ki je posvečeno ogabni boginji Durga, kateri so do nedavnega žrtvovali otroke, danes ji pa namesto teh darujejo kozice. Še naprej se bohoti tempelj

Sive, dalje svetišče na čast boginji, ki naj čuva prebivalce mesta pred kožnimi boleznimi. Toda, če človek pogleda okrog sebe, se mu zdi, da ta bo-ginja v Benaresu, kaj slabo vrši svojo nalogo, saj ga menda ni mesta na svetu, ki bi imelo več bol-nikov te vrste, kakor jih ima Benares.

Tempelj se vrsti za templjem. Templji na čast opicam, templji na čast kravam prevladujejo. Med njimi so pomešana svetišča z vse mogočimi ostud-nimi slikarji iz spolnega življenja. Vidimo sve-tišča na čast Ganešu, slonoglavemu bogu znanosti.

Ob bramskih svetiščih in nad njihovimi stre-hami se dvigajo minareti mošej, zakaj v mestu prebiva dosti mohamedancev. Kamorkoli se človek ozre, vidi nad strehami velikanske podobe kame-nitih krav, bogov, ali duhov varuhov, pred kateri-mi molijo žene brez otrok. Ti bogovi so pobar-vani rožnato rdeče, imajo strašne oči in črno vo-jaško brado.

Sveta kopališča in svete grmade

Kopališča so živa, kakor da je vzdolž reke en sam semenj. Poleg mladih, slokih moških, se spuščajo v vodo stare in mlade ženske, bolj ali manj oblečene, se potapljajo pod vodo, jo zajemajo s perišči, si jo zlivajo na glavo, jo pijejo tako, da si jo pobožno, počasi spuščajo v grlo. Na bregu leže, kleče, čepe postavljajo ljudi, ki molijo. Pri tem morajo delati neprestano z vsem telesom celo vrsto gibov. Poklekajo, se klanjajo naprej in nazaj, se vzpenjajo na prste, padajo na tla. Človeku, ki jih

vidi, se ne zdi nič čudno, kako da so Indijci tako sloki in tako gibčni. Vera sama skrbi za njihovo telesno gibanje, ki bi ga spriču vročine in spriču vzhodnjaške lenobe docela zanemarjali.

Zdaj pa zdaj človeka podraži in zbode v nosu naraščajoč težak, osladen vonj. Na več mestih ob bregu gore grmade, prasketajo polena, se dviga črn dim pod nebo. Človek gre radovedno bliže, da bi videl, kaj je to: med poleni leži dolg, bel zavoj, ki ga pol nag človek z dolgim drogom suva sem in tja, dokler se mokrih ovojev ne prime ogenj. To so indijske grmade za seziganje mrlicev.

Ce človek stopi bliže in gleda, kako truplo gori, bo videl, da se vnamejo najprej noge, ki jih plameni dolgo časa ližejo. Potem se prime ogenj polagoma vsega telesa, ki se polagoma zaradi ve-like vročine skrči in zvije tako, da je podobno dre-vesnemu štoru. Nekaj štora zgori in se v vpe-peli, drugo pa, kar tako vržejo v reko. Človeka stresa groza, ko vidi, kako priplava mimo nje-govega čolna tak ožgan človeški štor.

Preden se človek od strahu zave, že zahaja sonce. Srebrn mesec začne obsevati pol kilometra široko reko, sije na Hinduje, mohamedance in kristjane, na svete bike, spokornike in berače, sije na Benares, na njegove strehe, templje in na ceste, ki drže v Alahabad in v Kalkuto. In isti mesec sije na Himalajo, na Dolomite, na Prago in Rim, na Berlin in Addis Abebo, sije na ves božji svet, na katerem je toliko čudnega in nerazumljivega.

Harar po b ombardiranju.

Abesinski letalec v Parizu

Znani francoski pilot Drouillet, ki je bil do zadnjega časa v službi abesinskega cesarja, se zdaj mudi v Parizu. Prišel je v Evropo z namenom, da bi si kupil potniško letalo, ker pa so mu fran-coske tvornice odklonile prodajo, se je napotil v Ameriko. Tam si je za vsoto 225.000 frankov naba-vil letalo in se pripeljal z njim v Havre. Tu je plačal 15.000 frankov carine, dovršil montažo in odletel do Villacoublaya, letališča blizu Pariza. Čez nekaj dni je hotel spet odleteti, da bi si izposloval francosko imatrkulacijo, ali pred poletom sta ga zaustavila v aerodromu dva policijska nadzornika, ki sta mu sporočila, da nima pravice rabiti svoje letalo. Ta zadeva je še bolj zanimiva radi tega, ker njegovo letalo ni bilo vojnega tipa in naj bi rabilo zgolj za prevoz pošte med Addis Abebo in pristaniščem Džibutijem.

Militarizem in kultura. Francoski pregovor pravi: »V majhni posodi je dobro olje.« Ta rek bi se dal s pridom uporabiti tudi na kulturne raz-mere v malih državah. Ker le-tem zaradi neznatnih imperialističnih teženj ni treba trošiti posebno ve-likih denarnih vsot za oboroževanje, morejo po-svetiti mnogo večje proračunske postavke kultur-nim in prosvetnim namenom, n. pr. Danska. Saj je splošno znano, da militarizem ubija kulturo velikih držav. Francoski list »L'Ecole Libératrice« n. pr. piše, da je v enem samem okraju Haute Garonne že 48 vasi brez šole in da bo morala Francija sploh resignirati na ideal splošnega šolskega pouka, kajti za podvig šolstva bi morala žrtvovati letno nad eno milijardo frankov. Zdaj pa ima določenih v proračunu za šolo samo 58 milijonov. Za zgled, koliko mora dati za kulturne namene majhna drža-va, moramo vzeti malo baltiško pokrajino Latvija. Ta malo znana država, brez posebnega politi-čnega pomena si je ustvarila v zadnjem desetletju znaten »kulturni sklad«, za katerega so največ doprinesli odstotki železniških dohodkov in mo-nopol žganih pijač. Tako si je Latvija v desetih le-tih ustanovila 2927 knjižnic in danes ni v Latviji niti ene vasi brez lastne knjižnice. In koliko so

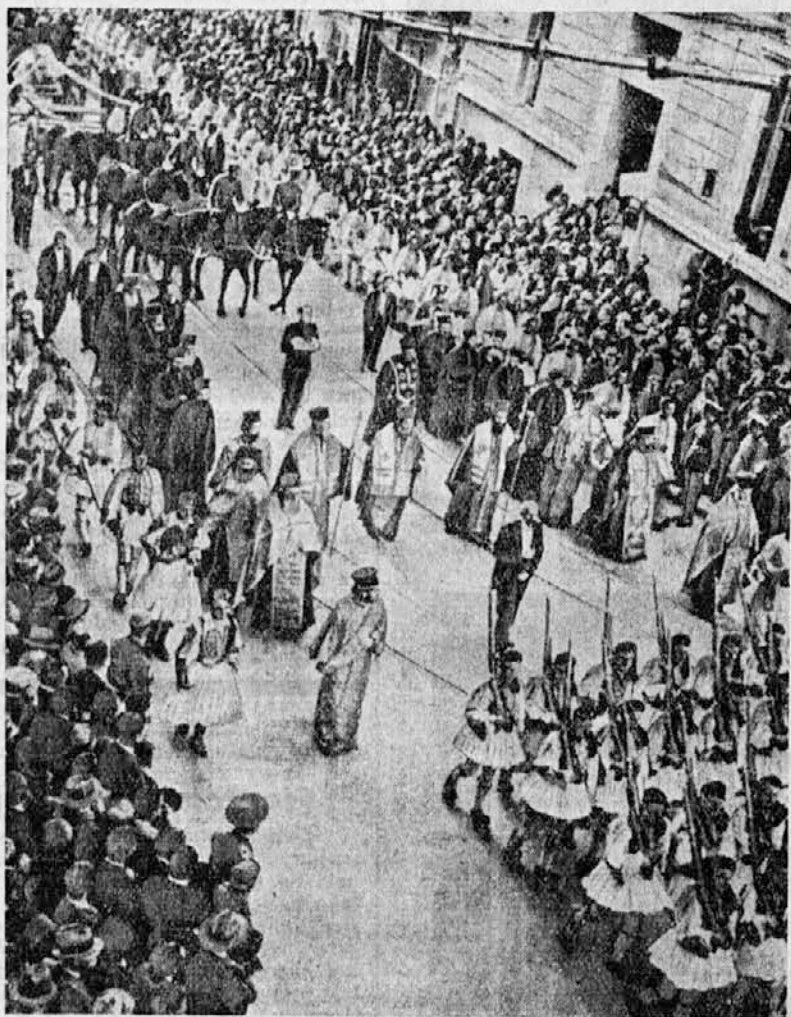
sicer storili za svojo kulturo! Pred dobrim letom so začeli zbirati prostovoljni sklad za podvig svo-jega šolstva. 1.900.000 Latvijcev je pripisalo v ta namen okoli milijon knjig, med tem ko so drugi poslali razne druge kulturne darove, kakor klavirje, radijske aparate, umetniške slike, glasbene instru-mente itd. Neki zasebnik je prispeval sam denar za ustanovitev osnovne šole. Za glavno dolžnost imajo latvinski domoljubi proučevanje rodnega kraja in pospeševanje splošne ljudske kulture. Re-zultat tega prizadevanja vidimo v njihovem fol-klorističnem arhivu v Rigi, ki vsebuje 1.175.292 raz-ličnih predmetov, med katerimi je n. pr. 463.293 narodnih pesmi.

Doživljenski svinčnik

Neki Winne Eisenhower v Halifaxu je izumil »večni svinčnik«, ki ga sploh ni treba šiliti. Po-sebni grafični vložek zadostuje za 50 let in potem se avtomatično nadomesti z novim. Vložek je tako trd in tenak, da jamči za najbolj razločno pisavo. Ta vest je hudo razburila izdelovalce svinčnikov, ki baje ponujajo izumitelju milijone za njegov pa-tent, da bi ga potem zanesljivo prikrili javnosti.

»Saj sem vedela, da si kupil zanič. Tak radio! Na vsežgodaj je napovedal lepo, zdaj pa dežuje že dve uri...«

Politični pogrebi v Atenah se vrste drug za drugim. Mrtvaški spreved Metaxasov.

Življenje in trpljenje v najstrašnejši vojski sveta

Zakleta legija

Pisateljev uvod.

Prijatelji so me naprosili, naj napišem po-ročilo o vsem, kar sem videl in skusil kot na-vaden vojak v vrstah francoske tujske legije. Vsa ta moja pustolovščina je precej nena-vadna. Odigravala se je v Siriji, v letu vojne. Razvozljala se je pa 6. junija 1926. Tege dne so moji starši na svojem domu v Tennesseeju na okruten način zvedeli, da bodo njihovega sina, tisoče milj od tam, med tujci ustrelili.

Dejal sem, razplela. K sreči razplet te ža-loigre ni bil konec vsega. Niso me ustrelili, ker sem se spet izmuznil in se vrnil v do-mačo hišo oproščen, svoboden.

Sedim za mizo v naši stari hiši. Čeprav je božič že blizu, je okno na stečaj odprto, stanujemo čisto nad Mississippijem. Slišim, ka-ko pod mojim oknom šumljajo krošnje dreves.

Zdelo se mi je, kakor da sem se pogrez-nil v blažen sen, ali pa, da sem se nenadno predramil iz kdovekakih sanj.

Komaj morem verjeti, da sem prost. Kar naprej se mi zdi, da se bom zdaj pa zdaj pre-budil in vse skupaj ne bo res. Spet stojim pred onim strašnim francoskim sodiščem, potem le-žim v temni celici v Clairvauxu ali pa v vo-jaski postelji v oazi v Sidi-Abesu. Tako so drveli na vrat na nos skozi mojo glavo vsi dogodki iz zadnje dobe, da si moram prizade-vati, da se preverim, da vse to niso sanje, temveč resnica.

Prvega decembra — natančno pred tremi tedni — so me pomilostili in me oprostili straš-ne obsodbe, s tem da so me poslali nazaj k moji četi v Alžir. Moj polk je tam končaval svoje vaje, ker je imel oditi na boje v Ma-roko. V duhu sem videl pred sabo še dosti let strahovito težke službe v tujski legiji, da-leč od domovine, daleč od prijateljev, daleč od slehernega človeka. In prav prvega de-cembra so mi sporočili, da sem oproščen ne-le kazni, temveč tudi vojaške službe v legiji, in da naj se takoj ukrcam za na pot v Fran-cijo.

Za tem je prišlo potovanje po Sredozem-skem morju na tovornem parniku »Dafne« v burji in viharju. Ležišče, petina mize v obed-nici tega malega parnika. Ostale štiri petine so pripadle četvorici tovarišev legionarjev, ki so se vračali domov. Morali so biti dosti de-belejši od mene, ker so me od vseh strani po-tiskali in rinili z mize, na kateri sem imel za-seden zapadni del.

Vsako pot, kadar se je ladja močneje za-gugala, smo se vsi zakotalili po tleh, kakor

posoda s podstavka. Ko smo se znašli na tleh v kopici, smo začeli vsi enoglasno psovati. Ker pa smo bili petih različnih narodnosti, smo preklinjali in zmerjali v petih različnih jezikih seveda. A povrh vsega smo vsi sku-paj dobili še morskoro bolezen.

A kako sem bil vendar kljub vsemu temu srečen!

Ko smo se v Marseilleu izkrcali, sem bil podoben strašilu. Dva dni in dve noči sem bil bolan kakor pes. Neobrit in zmečkan sem spal popolnoma oblečen, s »porašpljano« lobanjo, kakor bi rekli legionarji. Uniforma je bila ta-ka, kakor da sem jo kupil pri starinarju: to je bil zadnji dar, ki sem ga prejel od tujske legije; poročito ljubezni in spoštovanja. Ro-kavi so mi segali komaj čez lakti, na ramah mi je vse pokalo. Kar se tiče hlač, so bili v legiji velikodušnejši; morale so biti urezane za nekakega velikana. Ves bi se bil lahko spravil v eno hlačnico. Potem pa brez ovrat-nika in kravate, namesto srajce sem imel na sebi samo jopico brez rokavov. Skratka, lahko bi nastopal kot rokokorec na sejmu.

Prava reč! V Marseilleu sem se obril in skopal. Lasem ni bilo pomoči, ostrigli so me bili še v ječi do čistega. Kaj sem hotel! Ku-pil sem si obleko, francoski odnosno marsej-ski »komplet«. Sicer nisem bil potem oblečen docela po najnovejši modi študentov s har-vardskega in yaleskega vseučilišča. Toda lah-ko mi verjamete, da človek, ki je leta in leta nosil vojaško raševino, sanja in sanjari o mehki tkanini in o svežem perilu. Se dan na-

to, ko sem se v Marseilleu izkrcal, sem se že sprehal po mestu grofa Monte Christa kot navaden izletnik. Potem je prišel na vrsto luksuzni vlak s spalnimi oddelki in jedilnim vozom. In nazadnje Pariz!

Šest dni v Parizu!

V Cherbourgju sem se vkrcal na »Maje-stic«. Vračam se torej domov, videl bom spet starše, ki sem jih zapustil pred tremi in pol leti in katere sem nehoti spravil v največje duševne muke in skrbi: negotovost, bojazen in groza.

Dovolite, da tu nekaj omenim.

»Majestic« je bil tedaj največji parnik v prometu. To je bila ladja s 56 tisoč tonami. Opremljen je bil z največjim razkošjem.

Potoval sem razkošno, toda kljub temu mi je bilo neugodno. Nevihta za nevihto. Res, da se parnik ni dosti zibal: predstavite si, da se-dite v naslanjaču in da se zložno ziblje. A vendar sem se čez tri dni vsega naveličal. Zmerjal in robantil sem, češ da počasi potu-jemo in da je tako morje! To sem delal jaz, včeraj sam še »Gilbert Claire«, navadni vojak v tujski legiji, ki je komaj, komaj ušel nič kaj zaviljivi usodi!

V legijo sem stopil 12. aprila 1925. Vsa razdobja in vse preobrate v tej dolgi drami bom povedal docela po resnici, brez hinavšči-ne, brez povečevanja, ne da bi si prizadeval, da kaj ublažim in še manj, da bi kaj počrnil.

Prepričan sem zato, da bo ta moja povest zanimiva že sama po sebi.